

Sammanträdesprotokoll för Valnämnden

Tid

14:00-15:00

Plats

Sammanträdesrum Björken, kommunhuset Mönsterås

Paragrafer

1-10

Beslutande

Jacqueline Doohan (C), ordförande

Kristina Nyman (S)

Carina Holmberg Olofsson (C)

Lene Hollner (S)

Barbro Lander (SD)

Anna-Lena Eriksson (M)

Lars Hellberg (S) ersättare för Martin Nilsson (S)

Övriga närvarande

Roger Eriksson (S), ej tjänstgörande ersättare

Karin Dahlin, valhandläggare

Helena Wallner, valsamordnare

Sara Johansson, ekonomichef §§ 3-4

Justeras av

Jacqueline Doohan (C), ordförande

Kristina Nyman (S)

Helena Wallner, valsamordnare

Justeras den

Digital justering 2025-06-03

Anslag/bevis

Protokollet är justerat med elektronisk signering. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på Mönsterås kommuns anslagstavla på webbplatsen monsteras.se.

Organ	Valnämnden
Sammanträdesdatum	2025-06-02
Datum när anslaget sätts upp	2025-06-05
Datum när anslaget tas ned	2025-06-27

Innehållsförteckning

§	Ärende		Sida
	Närvaro		
§ 1	Val av justerare		3
§ 2	Fastställande av dagordning		4
§ 3	Ekonomisk rapport	2024/291	5
§ 4	Budget och resursfördelning	2024/291	6
§ 5	Valorganisation inför val 2026	2024/291	7
§ 6	Riktlinje för förordnande av ordförande, röstmottagare och rösträknare inför val 2026	2024/291	8 - 10
§ 7	Utse dataskyddsombud	2025/91	11
§ 8	Remiss av förslag till valkretsindelning vid 2026 års val till regionfullmäktige	2025/170	12
§ 9	Meddelanden och information	2024/291	13
§ 10	Övriga frågor		14

§ 1

Val av justerare

Beslut

Kristina Nyman (S) utses att justera protokollet.

§ 2

Fastställande av dagordning

Beslut

Valnämnden fastställer dagordningen.

§ 3

Ekonomisk rapport

Diarienummer: 2024/291

Beslut

Valnämnden intygar att de tagit del av informationen.

Sammanfattning

Sara Johansson, ekonomichef, redogör för valnämndens ekonomiska rapporter.

§ 4

Budget och resursfördelning

Diarienummer: 2024/291

Beslut

Valnämnden beslutar att ta personalkostnaderna för förtidsröstningen, vilken ombesörjs av kultur- och fritidsförvaltningen, i kommande val (riksdag och/eller EU-val). Flytt av medel till kultur- och fritidsnämnden görs efter redovisning av kostnaderna.

Sammanfattning

I reglementet för kultur- och fritidsnämnden skrev kommunfullmäktige in en ny punkt inför denna mandatperiod:

”Vid allmänna val ansvarar kultur- och fritidsnämnden för att tillhandahålla lokaler och personal för förtidsröstning.”

I september 2024 beslutade Valnämnden att de ska besluta om resursfördelning vid allmänna val samt en likvärdig ersättning/arvode för de som arbetar med valet och att ärendet tas upp vid nästkommande valnämnd.

Vid dagens sammanträde redovisar ekonomichef Sara Johansson hur budget sett ut valnämnden under senaste åren. Ekonomiavdelningen föreslår för valnämnden att de ska ta personalkostnaderna för förtidsröstningen i kommande val (riksdag och/eller EU-val). Flytt av medel till kultur- och fritidsnämnden görs efter redovisning av kostnaderna.

Ärendet gällande en likvärdig ersättning/arvode för de som arbetar med valet hanteras vid nästkommande Valnämnd.

Ärendets behandling

Valnämnden 2024-09-30

Dagens sammanträde

Ordförande finner att valnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Beslut VN 2024-09-30

KS 2024/291 Budget Valnämnden, presentation

§ 5

Valorganisation inför val 2026

Diarienummer: 2024/291

Beslut

Valnämnden intygar att de tagit emot informationen.

Sammanfattning

I Mönsterås kommun är kommunkansliet samordnande avdelning vid val till kommun, region och riksdag och val till Europarlamentet.

Organisationen har varit sårbar och bör utökas till att innefatta fler personer/funktioner för att säkerställa att valet kan genomföras på ett rättssäkert och tryggt sätt även vid visst personalbortfall. En förändring behövs också för att avlasta kommunkansliet eftersom valarbetet innebär att två personer arbetar heltid med valet under en period.

I september 2024 gav Valnämnden valsamordnaren i uppdrag att tillsammans med kommunchef fastställa en utökad valorganisation inför val till kommun, region och riksdag 2026.

Vid dagens sammanträde redovisar valsamordnaren hur den utökade organisationen kommer att se ut. Organisationen kommer kompletteras med två tjänstepersoner och då innefatta en valsamordnare, en valhandläggare och två valadministratörer som hjälper till med det praktiska arbetet.

Ärendets behandling

Valnämnden 2024-09-30

Dagens sammanträde

Ordförande finner att valnämnden intygar att de tagit del av informationen.

Beslutsunderlag

KS 2024/291 Presentation valorganisation, valnämnd, 2025-05-08

Beslut VN 2024-09-30

§ 6

Riktlinje för förordnande av ordförande, röstmottagare och rösträknare inför val 2026

Diarienummer: 2024/291

Beslut

Valnämnden godkänner föreslagna riktlinjer för förordnande av ordförande, röstmottagare och rösträknare enligt nedan.

Sammanfattning

Valmyndighetens ställningstagande

Valmyndighetens ställningstagande avseende krav på saklighet och opartiskhet hos röstmottagare och rösträknare har sitt ursprung i grundlagens krav på objektivitet och kommunallagens bestämmelser om jäv.

Enligt valmyndighetens ställningstagande står de röstmottagare och rösträknare som rekryteras av valnämnden under valnämndens arbetsledning och kontroll, ett förordnande som medför inflytande och möjlighet att påverka.

Om valnämnden förordnar sig själva som röstmottagare och rösträknare kan deras hantering av inkomna röster, röster som kommer att avgöra det kommande mandatårets sammansättning av förtroendevalda, innebära att röstmottagarnas och rösträknarnas opartiskhet kan ifrågasättas. Enligt kommunallagen 6 kap. 28 § är en förtroendevald eller anställd jävig om saken angår honom eller henne själv.

Valmyndigheten gör bedömningen att den som kandiderar på en lista inte bör arbeta som röstmottagare eller vid rösträkning räkna eller på annat sätt hantera rösterna i det val kandidaturen avser. Likaså innebär ställningstagandet att ansvarig för förordnandet av röstmottagare och rösträknare, läs valsamordnare, själv ska vara objektiv och exempelvis undvika att hantera ansökan från anhöriga.

Enligt ställningstagandet bör valnämnden ta fram riktlinjer för hur kravet på objektivitet ska beaktas vid såväl rekrytering som vid genomförande av val. Riktlinjen ska även tydliggöra hur objektiviteten ska säkerställas när funktionärer som arbetar tillsammans också har en relation till varandra.

Valmyndigheten anser att inte bara faktiska omständigheter knutna till valadministrationen och dess funktionärer ska beaktas utan även väljarnas förtroende för valets genomförande.

I regeringens kommittédirektiv avseende Stärkt skydd mot manipulation av valsystemet, Dir. 2020:30, menar dåvarande regering att myndigheterna rapporterar en bild av att misstron bland allmänheten mot valsystemet på senare tid tycks ha ökat.

Omvärldsbevakning

Allt fler kommuner har redan inför valen 2018, 2019 och 2022 valt att genom beslut i sina respektive valnämnder införa riktlinjer för röstmottagare som innebär att förtroendevalda som kandiderar på lista till aktuellt val eller som redan är förtroendevald inte kan förordnas till röstmottagare.

År 2023 gjorde Torsås kommun en omvärldsbevakning och kom fram till följande:

”Kommunerna Oskarshamn, Vimmerby och Emmaboda har inför valet 2022 beslutat att förtroendevalda inte ska tjänstgöra som röstmottagare. I Högsby utgjorde de förtroendevalda en minoritet av röstmottagarna vid valet 2022.

I Blekinge har Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg och Olofström fattat beslut som harmonierar med valmyndighetens ställningstagande vilket innebär att de som står på lista till valen som genomförs inte får vara röstmottagare. Olofström har utökat sina riktlinjer ytterligare genom att de som sitter i kommunfullmäktige, styrelse eller annan nämnd innevarande år inte heller får verka som röstmottagare.”

Kansliet har inte kontrollerat om fler kommuner har antagit riktlinjer inför valet 2024 eller 2026.

Bedömning

Vid sammansättning av röstmottagare till kommunens olika valdistrikt och röstmottagningsställen bör en bemanning som speglar samhällets sammansättning och möter samhällets behov eftersträvas. Balansen mellan tidigare erfarenhet och nya röstmottagare bör vara väl avvägd för att öka möjlighet till kunskapsväxling och ett säkert genomförande av valet.

För att nå en kontinuitet vid rekrytering är det önskvärt att röstmottagarna även kan se sig tjänstgöra vid framtida val.

Följande kriterier ska vara uppfyllda för att en person ska kunna förordas som röstmottagare:

1. Genomförd lagstadgad utbildning
2. En bra servicekänsla och administrativ förmåga
3. Röstmottagaren ska inte vara anmäld som kandidat och stå på lista för något av de partier vars valsedlar finns tillgängliga i vallokaler och röstningslokaler. Personen bör inte heller vara aktiv som förtroendevald under innevarande mandatperiod.

och

4. Nära släktskapsförhållande mellan röstmottagarna i ett valdistrikt/röstningsställe bör undvikas
5. Valsamordnare ska inte föreslå anhöriga till röstmottagare eller rösträknare

Valkansliets mål är att väljarna ska erhålla förtroende för valförfarandet genom att det genomförs rättssäkert, effektivt och transparent.

OBS! Valets genomförande ska inte riskeras. Om kvalificerade röstmottagare inte kan rekryteras enligt punkterna ovan kan en förtroendevald med tidigare erfarenhet av röstmottagning förordnas till röstmottagare.

Konsekvensanalys

Valkansliet uppskattar att cirka 9 personer av kommunens ungefär 63 röstmottagare utgjordes av förtroendevalda vid valet 2024.

Valsamordnarens bedömning är att det kan finnas vissa svårigheter med att rekrytera tillräckligt antal röstmottagare som uppfyller ovanstående krav till valet 2026, särskilt då gällande rollen som ordförande.

Då valets genomförande inte ska riskeras ser valsamordnaren det som en trygghet att förtroendevald med tidigare erfarenhet av röstmottagning kan förordnas till röstmottagare om rekrytering av nya röstmottagare inte lyckas fullt ut.

Dagens sammanträde

Ordförande finner att valnämndens beslutar i enlighet med förslaget med ändrad formulering under punkt 3, där sista stycket ska vara "bör".

Beslutsunderlag

KS 2024/291 Tjänsteutlåtande

Ställningstagande objektivitet och saklighet hos röstmottagare och rösträknare

Beslut VN 2024-09-30

§ 7

Utse dataskyddsbud

Diarienummer: 2025/91

Beslut

Valnämnden utser Therese Jigsved, kommunalförbundet Sydarkivera, till dataskyddsbud för kommunstyrelsen från och med 2025-07-01.

Sammanfattning

Myndigheter som behandlar personuppgifter behöver utse ett dataskyddsbud. Ombudets roll är att kontrollera att dataskyddsförordningen (GDPR) följs inom organisationen genom att till exempel utföra kontroller och informationsinsatser.

Den övergripande och viktigaste uppgiften för dataskyddsbudet är att övervaka att organisationen följer dataskyddsförordningen.

Det innebär bland annat att

- samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter
- kontrollera att organisationen följer bestämmelser och interna styrdokument
- informera och ge råd inom organisationen.

Mönsterås kommun har ingått avtal med Sydarkivera om tjänsten som dataskyddsbud. Det innebär att varje nämnd behöver utse dataskyddsbud och anmäla detta till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Dagens sammanträde

Ordförande finner att valnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

KS 2025/91 Tjänsteutlåtande

§ 8

Remiss av förslag till valkretsindelning vid 2026 års val till regionfullmäktige

Diarienummer: 2025/170

Beslut

Valnämnden avstår från att lämna in yttrande.

Sammanfattning

Regionfullmäktige ska senast den 31 oktober 2025 besluta om den nuvarande indelningen med sex valkretsar ska vara oförändrad vid regionvalet 2026 eller om den ska ändras. Beslutet ska fastställas av länsstyrelsen.

Inför valet 2022 beslutade regionfullmäktige om följande valkretsindelning:

Första valkretsen: Västerviks kommun

Andra valkretsen: Vimmerby och Hultsfreds kommuner

Tredje Valkretsen: Oskarshamns, Högsby och Mönsterås kommuner

Fjärde valkretsen: Nybro, Emmaboda och Torsås kommuner

Femte valkretsen: Kalmar kommun

Sjätte valkretsen: Borgholms och Mörbylånga kommuner

De regler som gäller då regioner ska delas in i valkretsar vid val till regionfullmäktige framgår av 4 kap 5–8 §§ vallagen (2005:837). Indelningen i valkretsar för val till regionfullmäktige ska beslutas av fullmäktige sedan kommunerna fått tillfälle att yttra sig.

Regionstyrelsen har den 6 maj 2025 beslutat föreslå regionfullmäktige att nuvarande valkretsindelning och antal mandat i valet till regionfullmäktige 2026 ska vara oförändrade samt beslutat att skicka frågan om valkretsindelning på remiss till länets kommuner.

Regionfullmäktige kommer att fatta beslut om antalet valkretsar vid 2026 års regionval vid sitt sammanträde den 25 september 2025. Mot bakgrund av ovan ges kommunerna nu tillfälle att yttra sig. Eventuella yttranden ska vara regionen tillhanda senast den 1 september 2025.

I Mönsterås kommun har kommunfullmäktige delegerat till Valnämnden att yttra sig gällande remisser inom området.

Dagens sammanträde

Ordförande finner att Valnämnden avstår från att lämna in yttrande.

Beslutsunderlag

KS 2025/170 Remiss angående valkretsindelning vid 2026 års val till regionfullmäktige

§ 9

Meddelanden och information

Diarienummer: 2024/291

Beslut

Valnämnden intygar att de tagit del av informationen och beslutar att ordförande, vice ordförande och minst tre personer från kommunledningsförvaltningen ska delta på SKR och Valmyndighetens utbildning i september. Efter valkonferensen vill valnämnden ha en rapport om vilken information som framkommit.

Sammanfattning

Valsamordnare Helena Wallner informerar om följande punkter:

- Eventuella beslut om valdistrikt behöver komma Länsstyrelsen Kalmar län tillhanda senast den 1 november 2025. Mönsterås kommun har inget behov av att ändra sina valdistrikt och kommer därför inte skicka in något underlag. Länsstyrelsen har informerats om detta.
- Digitala röstkort kommer införas under valet 2026.
- Digital röstlängd kommer införas på längre sikt.
- SKR och Valmyndigheten har en gemensam konferens/utbildning den 11-12 september. Exempelvis kommer de informera om den nationella lägesbilden, digital valadministration, väljarnas uppfattning, flödet i vallokaler och valsäkerhet.

Beslutsunderlag

KS 2024/291 Eventuella beslut om valdistrikt behöver komma länsstyrelsen tillhanda senast den 1 november 2025

§ 10

Övriga frågor

Beslut

Inga övriga frågor vid dagens sammanträde.

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Ordförande: Jacqueline Doohan

Vice ordförande: Kristina Nyman

Valsamordnare: Helena Wallner